

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dissapte 7 d' Octubre de 1899

Núm. 3.383

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Malloré, carrer Junquera, 6.
No's retornan los originals encara que no's publicin.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. Ptas. 1
en provincies trimestre. 3.50
Extranger y Ultramar 4.50
Anuells, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

Farmacia Serra | 12 ANYS

XAROP SERRA

Oberta tota la nit

AGRICULTORS ALERTA | Massó y Ferrando

Visiteu lo magatzém de guanos de
A RIUDOMS

Fàbrica de flors artificials

D E

Maria Perpinyá

REUS.—Carrer Major, número 22.—REUS

Com tots los anys en aquesta època hi ha un gran y variat surtit en coronas fúnebres, flors de seda, pluma, porcelana, zinc y tela impermeable; medallons de diferents formes y classes, creus, pensaments y altres objectes artístichs que en lo dia de difunts, soLEN colocarse sobre las tombas, com carinyós tribut dedicat á la memoria dels que foren.

Alta novetat en coronas de porcelana

Se fan també tota classe d' inscripcions ab lletras brodades, pintadas y de paper, destinadas al propi objecte.

PREUS REDUITS

NOTÀ.—Se dibuixan cintas pera brodar inscripcions.

ELECTRA REUSENSE

Suministre de forsa ab ELECTRO-MOTOR

Aquesta Societat suministrará forsa motris ab ELECTRO-MOTORS als industrials que ho sollicitin.

Los Motors de corrent continua à la vegada que extraordinàries condicions d'economia en lo cost de compra y consum, reuneixen las de marxa silenciosa, gran llimpiesa, espay reduxit y facilissim maneig, ventatges difficults d'obtenir ab altres sistemes. Tenen marxa senzillament variable y ab un simple moviment de palanca se regulan y cambian à voluntat, las velocitats mínima á màxima.

Los gastos d'oli pera son engrassament y sos desgasts, son tan insignificants, que poden en realitat considerar-se com nuls.

En aquestes oficinas se facilitaran cuanta classe de datos sian necessaris.

Reus 9 Juny 1899.—Per la Electra Reusense, LO DIRECTOR.

Licor de fibrina y carn líquida RICHARD

Lo millor tònic-reconstituyent conegut, indicadíssim contra'l raquitisme, escrófula, tuberculosis, convalecències y en totes las malalties caracterisadas per lo sello de la debilitat y que requereixen un bon aliment sens embargar l'estomach. Se ven en totes les farmaciacs.

Secció doctrinal

Evolutisme y radicalisme

Los principis socials avans no han passat á ser del domini del poble, entenent per tal lo conjunt d'activitats que forman una societat, passan per un període evolutiu necessari que es consecució de la mateixa llei social, puig natura non facit saltum. Las ideas y principis vells apar que s'apoyin en lo dret de prescripció, y quan una idea ó una principi nou venen á pleitejarli una possessió que aquelles han adquirit á cópia de temps d'infiltrar-se en la societat, fan tots los esforços y posan en pràctica tots los medis imaginables, tant si son conformes com si no son conformes á justicia, pera combatre y aduir al enemic, á la idea nova

que 'ls vol arrabassar lo que ells tan tranquilament fins allavers posseïan y no cedeixen, sino pam á pam lo que pam á pam ells també assoliren, això es dominar en la societat.

Los principis centralitzadors á Catalunya desde la cayguda última de Barcelona han tingut molta influència; avans de dita fetxa, no obstant, la política castellana, centralitzadora per instant de rassa, puig porta inoculat en les seves sanchs l'esperit de centralització 'poble castellà, s'anava extenent é infiltrantse en los pobles que ab lo poble castellà s'havien unit valentes de la tracició, de la intriga y de las circumstancies, en las quins trobava fàcil camí pera la seva introducció, procurant minvar las llibertats dels pobles que ab esperit de germanor s'havien ab ell federat; y apesar de las manifestacions del poble català á favor de la propia llibertat en èpoques de revolta, com en la guerra

de continuadas curacions y d'una acceptació general, son les millors probas pera demostrar que 'l

La que paga més contribució de la província.

Guano classe superior.—Id. de peix.—Cascos d'arengada pera adops de las hortalissas.

Magatzém á Riudoms y á Reus Vilá, núm. 3.

del any vuit, no obstant, no eran manifestacions ó moviments conscients del poble català á favor del seu coneixement complet de la personalitat de Catalunya, pera que tingués tots y cada un dels drets que son inherent naturalment á la personalitat colectiva ó d'un poble, sino que eran moviments inconscients, que a més de procedir del instant de rassa, eran producte de educació secular del poble català en la llibertat.

L'estat de conciencia del poble català actualment es un estat de conciencia informat per las doctrinas y pel régimen centralizator, y 'ls moviments que s'observan en la societat catalana procedeixen d'aquest estat de malaltia crònica y per això es que 'l'espera del radicalisme de las doctrinas autonòmicas del catalanisme, si be que 'l'eu esverament no es tant accentuat ni tan absolut com al principi en què'l catalanisme predica ditas doctrinas, y fins los mateixos restauradors de la llengua y poesia catalana s'hagueren escurrit de las catalanisme actual. Tal era l'estat de conciencia en que 'ls tenien las doctrinas y régimen bojeria la predicació del autonomisme, una aferradura volgut pera Catalunya 'l regoneixent de la seva personalitat polític y social.

Per això considero que l'evolutisme es convenient per lo que respecta al poble català procurant afavorir tots los moviments colectius del poble català de mercatada tendencia cap á la llibertat de Catalunya, en lo ben entès de guardarse'l catalanisme com a entitat d'apoyar ab totes las seves forces las manifestacions parciales que sian conformes al seu programa, puig lo catalanisme deu tenir únicament plena fé pera la prosperitat de Catalunya en la implantació total del seu programa.

Pero per lo que respecta al govern del Estat espanyol considero millor lo radicalisme, puig crech que es va tot lo que s'assí pera introduhir en la seva política la política catalana, com algunes han cregut, y no sé si + cerca ho creuen, allisonats per la actual experiència y per la història del poble castellà que ens ensenya que 'l'eu temperament es totalment opesat al temperament del poble català, y també crech queda conducta del catalanisme deu esser aixís, puig considero molt difícil, per no dir impossible, que sian los directors del Estat espanyol ministres catalans informats per l'esperit del catalanisme, que afora l'únic medi de que'l Estat espanyol regonegués la personalitat de Catalunya.

Era d'això, no veig altre medi dintre de la legalitat que imposarnos moralment al gobern pera conseguir lo que volém, y per això es necessari una activa propaganda fins que tot lo poble català sia ben català, es a dir, que tinguí conciencia de la seva personalitat.

FR. FRANCI D'ILURO.

La autonomia es la salvació de las regions

No ns cansarem de dir que la autonomia de las regions, las provincies y 'ls municipis es la única salvació pera nostra desventurada nació.

Las distintas rassas que la forman no poden en cap manera subjectarse á un mateix régime, á una mateixa llei, á una vida igual.

Diu be l'senyor Durán y Bas: «Mentre l'individuo sol á ab la associació liure, pugui desembolicar sa activitat pera realisar son fi, l'Estat deu limitar-se á garantirli son dret pera fer comuns á las institucions los serveys d'utilitat general. Respecte als municipis y provincies, deu deixarlos l'Estat en espontaneitat d'organisació y acció, si conservan sa virtualitat y potència creadora, y si careixen d'ellas, donarlosli organisiació y atribucions inherents á sa

naturales y á son fi especial. Tot lo que te vida independent, deu gosarla; tot lo que te vida de relació, deu coordinarla.

Aquestas declaracions fetes per un polítich espanyol que á més de polítich es avuy un ministre de la corona, tenen gran importància; indican que l'flat lux ha sigut escoltat per los que desde llarg temps venen manejant los interessos y la honra d'Espanya ab tan poch apreci y cuidado com si s'tractés d'un assumptu baladí.

Nosaltres, impulsats sempre per noble y fervent amor á la patria, y escusantnos també sempre en la rahó y la justicia, no deixem de repetir una y cent vegadas: Espanya sols te sa salvació en una descentralització polítich-administrativa, completa, enèrgica, gran y liure de que tot fet no sia estrictament ajustat á la justicia, á la rahó y á la equitat més soberanas.

Será repetir les coses cent vegadas; pero cumplim ab nostre deber de bon espanyol y de bon fill de nostra idolatrada Galicia, (perdonintnos la inmostia).

¡Galicia!

¡Nostra estimada petita patria entregada fa tants anys en brassos de miserables vividors que no reparan en medis per indignes que sian, si ab ells y per ells consegueixen son «medro» particular!

¿Qué 'ls importa deshonrarla y esquilmarla si á sa costa poden viure y gosar?...

No hi ha conducta més infame, més cobart y més indigna que la que observan los cacichs de nostra pobre Galicia.

Rebutjém ab tota la energia de nostra ànima la bárbara é inhumana llei de la pena de mort; pero ab verdadera ansia demanariam sever castiche pera eixos sers encanallats que 'ns deshonran y aniquilan, contra eixos cacichs polítichs qual conciencia dorm arrullada en mitj de las libacions del festí, que 'ls hi proporciona son libertinat y son endiosament, con, de, en, por, sin, sobre los interessos morals y materials de nostra patria y en particular de nostra soferia y empobrida Suevia.

En aquelles èpocas en que sols se rendia tribut y 's cremava inciens al soldat y conquistador héroichs, era precis y casi d'absoluta necessitat lo que 'ls pobles visquessin baix la dicadura del afortunat monarca guerrero: imperava la forsa, y com lo poble en sa immensa majoria no discurría més que per la mollera de sos magnats, llògich es deduir que la rahó y la justicia ocupavan lloc secundari y acòmodat als «camos» del mon, y que era perillós entregar en mans d'aquella gent ignorantissima la direcció y administració dels consells y provincias. Pero avuy que la intel·ligència del home viu en la claretat; avuy, que la esclavitud no existeix—per do menos oficialment—y que las mateixas classes inductas tenen idea exacta de què la província y'l municipi, deuenen mòures per sa única y soberana voluntat,—està clar que dintre sempre dels límits de la unitat nacional,—y que saben perfectament viure sens preceptor, com no aném á protestar cent y cent vegadas de la inicua y sonrojosa tutela á que estan subjectas las regions espanyolas; com no aném á protestar d'aqueix centre absorbent que s'anomena Madrid? Com no aném á aconsellar una y altra vegada al poble á que s'auneix fraternalment y reclami sos sagratissims drets? De no ferho seria consentir la conducta de nostres governs trápalas; y nosaltres no podém tacarnos ab tan infame baldó.

Débil es nostra veu—ho sabém—pero cumplim com bons, y nostra conciencia queda tranquila.

La autonomia administrativa porta junt ab ella aparellades totes las riquesas que estan al alcans del poble y que avuy no pot beneficiar per las trabas centralistas, per l'expedienteig estúpit y rutinari. En primer lloc, desapareixerà l'ecacisme—plaga cent vegades pitjor que totes las pestes y coleras conegeuts—y ab això ja comensém guanyant moltissim; lo desenrotillo de las industrias serà inmens; la ocultació de la riquesa serà conseguda; los «chanchulos aduaners desapareixerán per complet. Tot ciutat contribuirà á las càrregues públiques ab lo que en justicia li perteneixi pagar. L'agi y 'ls contubernis de «compadrazgos» polítichs s'evaporaran. Als municipis sols hi aniràn homes que sépigan y compleixin estrictament ab son deber defensant los interessos del poble contra tota empresa particular. L'encasillat desapareixerà. Lo monopolio serà una paraula «històrica». Lo ciutadà estarà garantit per la mateixa unitat de drets y devers. Y en una paraula, lo municipi y la província deixarán de ser un juguet del poder central y passarán á ser una agrupació d'homens honrats y liures que sabrán governar sa casa millor que avuy, que tenen que subjectarse á las disposicions absurdas dels que desconeixen sa etnografia y sa etnologia.

Es tan absurd lo régimen centralista d'Espanya, com seria l'obligar á tots los espanyols á vestir un trajo d' iguals mides y á menjar los mateixos aliiments y en igual cantitat.

JUST E. ABEAL.

(De la Revista Gallega).

Organisacio

Stuart Mill parla en certes creencies que no influixen poch ni gens en la conducta moral y social dels que les professen. Les califica de creencies mortas. Y diu que 'ls seus únichs ó últims esforços se di-

rigien á «montar la guardia devant del esperit y del cor pera conservarlos buixos» y á posar «obstacles á conviccions novas y vivas».

¡No n'hi ha pocas á Espanya de creencies políticas y socials que deu hen reputar-se mortas! Precisament la circumstancia de serho boy totas, explica la posturació intelectual y l'atrosie de la voluntat en un crescudísim tant per cent de ciutadans.

Creencies mortas son las centralizadoras y uniformistas. Las portan petrificades en lo cervell los seus adeptes; pero no son una fé activa y viva, ni bategan en lluita oberta ab las idees autonomistas, ni s'apoyan en arguments y rahons tangibles y sólidas. Arribaren al poder gràcies á un de tants errors graves com han comés les rases humanas; mes s'estancaren prompte com creencies y han viscut desde llavors, de la forsa del hábit social, de la virtualitat conservadora de las institucions establecidas, del predomini de las tendencias estàtiques sobre las energies dinàmiques y progresives dels pobles. Y ja no despertan cap entusiasme ni portan cap millora nacional: actúan y gobernan com governaven, per exemple, als contemporanis de Cicerón las supersticions més antigues de la rasse aria.

Aqueixa condició en las creencies uniformistas y centralizadoras es, pels autonomistas, una gran ventatja. La nostra idea es viva, ens ompla 'l cor y l'esperit, ens mou y entusiasma. Presideix las nostres conviccions políticas y la nostra conducta social. No es una cristalització, sino una creació: una creació que 'ns transforma y 'ns posa en moviment pera la conquesta del ideal que representa.

Per això l'autonomisme constitueix la forsa progressiva y dinàmica d'Espanya. Per això l'professan les regions més enèrgicas, ahont no han aprofundit l'enervament de la centralització ni las brutalitats de la tutela del Estat. Es lo present davant d'un passat que deu desapareixer; lo principi que encarna la necessaria evolució dels pobles ibèrics; l'instint de conservació traduït en idees salvadores.

Y cal organizar fortament y bé l'autonomisme per la lluita social y política. Fins avuy ha tingut pocas batallas, y n'ha de tenir molts. Vencedor en lo terreno teòrich, es un proscrit en lo de la realitat pràctica, en lo qual també ha de vence. Li aplana lo camí las darreres destetas unitaries, y la condició d'ideas mortas á que ja han arribat las seves antagonistes.

Una organiació foia y bona en condició «sine qua non» del èxit. Hi ha que combatre l'herència, la costum, l'hàbit, les supervivencias, las forses estàtiques que fovereixen las institucions de la centralització. Hi ha que comptar ab los vics, los egoismes y 'ls interessos que 'n viuen d'aytals institucions. Y cal, en fi, evitar per una agitació continua de las idees, que aquestes a' esmo:tubeixin en lo cor y l'esperit dels seus adeptes.

Lo poder de las idees no es efectiu sino per la cohesió dels que les acceptan, si no 'ls donen 'l unitat gran lluita per la vida. Ha de sostenirse en lo camp de l'especulació, pero també en lo de la realitat.

S'acosten los dies de prova, les batallas decisivas. En tenim lo presentiment psicològich. Las creencies mortas tenen «montada la guardia» del cor y l'esperit per impedir que 'ls invadeixin y omplin conviccions novas y masclles. Ab aquest objectiu se dificultan los actes de propaganda autonomista; s'ha resolt conta 'l sentit comú la darrera crisis; se donan mides arbitràries contra 'ls Gremis; se declara facciosa la bandera de las quatre barres y facció l'escut català; se dificulta ó priva 'l ús dels sellos catalánistes, y s'infila los gos de la vanitat jurídica, qual mentalitat de microfa escleixir la ratió de tots los homes civilisats y moderns.

Cal, donchs, cohesionar las forses autonomistas. Cal portar la lluita al terreno de las institucions y de la realitat, y traduir en actes y en línies de conducta las energies intel·lectuals de la convicció. Las ideas vivas seran sempre, sempre l'esperit gran y robust dels pobles dignes de perpetuarse á través de las generacions y dels sigles.

J. LLUHÍ RISSECH.

CRÒNICA

Observacions Meteorològiques del dia 6 d' Octubre de 1899

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

Horas d'obser-vació	Baròmetre aneroide	Grau d'humitat	Pluja en 24 horas	Aigua evap. en 24 h.	Estat del cel	Obser-particular
9 m.	755	85		4.2	Ras	
3 t.	754	82				
Horas d'obser-vació	TEMPERATURAS			VENTS	NUVOLS	
	Màxima	Mínim.	Ter. tip.	direcci.	classe	can.
9 m.	32	18	24		S.	Cumul
3 t.	Sombra 27	26		S.	0.3	0.3

No sembla sino que la Comissió de festejos e' pererés qu'escrivissim lo suelt que aparegué referent á festas en nostra edició d'ahir, pera donar mostres de vida y demostrar-nos que enkre que no ho semblés treballava poch ó molt, donchs que ahir mateix se reberen, com ja deyan, los cartells anunciadors y que ahir se's hi donà circulació apareixent ja en la fatxada de nostra Casa Consistorial.

Aquests cartells encare que en veritat, no responen al objectiu per que s'han confeccionat, son bastant vis-

toses y llamativas. Lo que 'ns estranyes es que malgrat lo que de principi s'va dir y fins creyem qu' estava acordat, s'han redactat en castellà lo que creyem no hauria succehit si s' bagués trobat regentant la Alcalà nostrae amich D. Pau Font de Rubinet.

Com que ja dihem que no sabém ab certesa si l'acord de redactarlos en català era ferm, ens abstenem de tractar aquesta qüestió.

Podém avuy fer públich que ha sigut contractada la Banda del regiment d'Almansa, á mes de las de nostra ciutat, per amenys las festes, com també l'oficialitat del regiment de Tetuán que guarneix nostra ciutat, s'ha ofert pera celebrar un «Carrousel», oferta que com se pot suposar ha sigut acceptada ab molt d'agrado.

Definitivament s'ha acordat també que la fira se celebrerà en l'Arrabal baix de Jesús, lloc que per cert creyem bastant acertat.

L'Excm. Sr. Gobernador de la província ha acceptat l'invitació que li ha fet la Comissió. Are lo mes important y ja que sembla que ha renascut l'activitat, son los programas ó cartells petits, d'això si que no 'ns censarem de parlarne.

Hem rebut una atenta carta de nostre benvolgut amich don Lluís Marsans, dentnos compte d'haver-nos enviat baix sobre 1.000 sagells de l'*«Unió Catalana»* que li teníam demanats y quin envío no ha arribat, ni creyem que arribi á les nostres mans, á pesar d'haver sigut degudament franquejat, com suposem.

Està vist que 'ls ratas no son acabats encare, que 'ls robos se repeteixen molt amenys y que encare hi ha qui no tracta de buscar als lladres, dedicantse mes aviat á dictar ordres arbitràries contra qui ab nobles intencions, se proposa ensenyar lo camí de la regeneració.

Suposem que alguns empleats del ram de corrents no necessitan los *rayos X* pera suspender lo que 'l sobre amaga, encare que alguna vegada, com aquesta mateix, solet quedar zasquejats, no surtintlos lo negocia tant rodó com esperavan.

Lo dia 4 del actual, á las cinquanta de la tarda, rebé las sigues baptismales en la Santa Iglesia Catedral de Tortosa la hermosa nena Maria dels Àngels, que donà à llum fa pochs días la virtuosa senyora D.ª Ramona Salemó espousa de nostre estimat amich lo farmacèutich d'aquella ciutat D. Pau Canalda Foguet.

La recent nascuda fou batejada per lo M. Iltre, Canonge Magistral y elocuent orador sagrat D. Refel García, apadrinantlo lo reputat metje y President de la *«Càmera Agrícola»* D. Primitiu Ayuso, y D.ª Dolores Salemó.

Los concurrents al acte foren després espléndidament obsequiats.

Ab tan grat motiu, doném desde aquestes columnas nostre sincer parabé als ayments pares.

En la funció que 'l diumenge darà la societat, *«La Palma»*, s'hi posarán en escena les següents obretas: *«Entrar per la finestra»*, comèdia catalana en un acte y *«Primer jo»*, sarsueleta catalana en un acte també, acabantse la vetllada ab un lluhit ball.

Ha sigut novament denunciat nostre cofre *«La Renaixença»*.

Nosaltres que creyem que 'l Govern s'ha proposat afavorir-los, desitjém á nostre cofre, y ens ho desitjém pera nosaltres mateix, denuncias y mes denuncias y tal vegada sigui aquest lo medi de fer millor la propaganda y volguntanos perjudicar ens ajudi en nostra tasca,

Sentim lo percsans y voldriem haverlo de lamentar altres vegades.

¿Oy, que sí?

Nostre particular amich l'Excm. senyor marqués de Mariana, ha retornat de sus possessions del Més de Samà dont se trobava estiuheat, haventse dirigit desde Tarragona á Barcelona.

Los senyors socis del *«Club Velocipedista»* d'aquesta ciutat, desitjosp de contribuir ab la major esplendor á las festes que tindrà lloc los dies 21, 22, 23 y 24, hem acordat á mes de la celebració de las carreras ciclistas, quia programa ja coneixen nostres lectors, concorre á la Retreta que tindrà lloc la nit del 23 del present, y en la tarda del mateix dia hi haurà en lo Velòdromo exposició de bicicletes elegantment adornades, quines seran les que montaran los senyors ciclistas en la festa de la nit del 23 d'octubre.

També á Tarragona se començen á queixar de l'esosses d'aygues pera la llimpiesa del Matadero públic, havent arribat hasta l'eytrém de que ni possi-

sible se la hi sà poguer sacrificar en aquell estableciment.

En la teatre de la societat «Círculo Republicano Històrico», se representarà la nit del pròxim diumenge, lo drama en tres actes de Frederich Soler (Pitarra) que porta per títol «La Fals». Agraïm la invitació que se ns fa per a assistirhi.

Llegim en un periòdic de Tortosa:

«Correspondent à la atenta invitació del «Club Velocipedista», de Reus, sembla que variis socis de la «Velocipèdica», d'aquesta ciutat, tractan de concorrre á las carreras que tindrán lloc en aquella ciutat lo dia 22 del corrent.

Nostres ciclistas que, acostumats á midar ses forces en carreteres, desconeixen per complert lo que son las carreras en pista, no aniran segurament á Reus ab la pretensió d' ocupar la primera línia entre ls aficionats que allí concorren; pero, això no obstant, tenim la seguritat de que deixaran ben sentat lo pabelló de la Societat Velocipèdica de Tortosa».

Lo recaudat en lo dia d' ahir en la Administració de Consums per diferents espècies puja á la cantitat de 1318'50 pessetes.

Al telegramma dirigit al ministre d' Hisenda per la Cambra de Comers d' equesta ciutat ha contestat telegràficament lo ministre lo que segueix:

«Ministre Hisenda á president Cambra Comers Reus.—Estudi detingut real decret aconsella establecir termes precisos lo moment de posarlo en vigor. Modificació introduuiria desigualtat en los deudors, per qual motiu no es possible accedir desitjos Cambra».

Se diu que l' Governador civil de Lleida ha cridat l' atenció del Govern sobre l' gran moviment d' emigració á la Amèrica del Sur, que s' nota á aquella província.

Secció oficial

Comissió de festejos

Devent construirse un tablado de fusta en abont se disparin los castells de focs artificials se publica aquest anuncii pera que la fusters d' equesta ciutat que tingen per convenient fer proposicions pera la construcció de dit tablado se presentin á tractar d' aquest assumptu ab la Comissió de festejos de doze á dos cuarts de dues de la tarde tots los dies en aquelles Casas Consistorials.

Reus 6 d' Octubre de 1899.—Lo President, Emili Vallvé.

Cambra de Comers

SERVEI IMPORTANT

Lo senyor Director d' Aduanass acaba de concedir un nou y definitiu plazo, que acaba lo 14 del actual, pera la presentació de relacions jureadas d' existencies y obertura de comptes corrents, á tots los fabricants y comerciants en alcohol, arguardents y licors, embarcadors de vins, fabricants de mistelas, etc. etc., que per la Lley venen obligats á dita formalitat, ab la sola diferencia que això com fins lo dia 10 de Setembre útim en que terminá l' plazo primitiu, s' admeteren aquells sense cap justificació de son origen legal, avuy es precis pera adméressel que ho justifiquin ab vendis, facturas y qualsevol altre document que acrediti sa adquisició d' una fàbrica del Regne.

Aquesta Cambra recomana als interessats que no deixin de presentar avans del dia 14 del actual al senyor Administrador de la Aduana de Tarragona los documents y solicitudes avans indicades, al objecte de posar-se en condicions de travellar y d' evitarse, de no fer-ho, los graves perjudicis que en breu podrian irrogarsel-hi, denchs als que no's trobin en condicions legals després del plazo senyalat, incorrerán en malles que no baixaran de cinc centas pessetas.

Reus 6 Octubre 1899.—P. A. de la J. D.—Lo Secretari, Tomás Abelló.

Registre civil

del dia 5 d' Octubre de 1899

Naixements

Ramon Sancho Ferrer, de Angel Maria y Catalina. —Dolors Rossell Sedó, de Francisco y Jovita.

Matrimonis

Pancras Mestres Vernis, ab Dolors Clariana Mellich.

Defuncions

Antonia Aimamí Barberá, 64 anys, Germaneta.

Secció religiosa

Sant d' avuy.—Sant August.

CULTS RELIGIOSOS

Parroquia de Sant Francesc

Demà á dos quarts de 8 del matí tindrà lloc la

comunió general en Ntra. Sra. del Carme y á les 5 de la tarda lo Rosari y funció mensual acostumada ab exposició de S. D. M. y professió per la Iglesia.

Sant de demà.—Sant Simeó.

Secció comercial

MOVIMENT DEL PORT DE TARRAGONA

Entrades del dia 5

De Barcelona, en 6 hs, v. Duro, de 482 ts, ab sucre consignat als Srs. Fills de B. Lopez.

Despatxadas

Pera Bilbao y esc. v. Duro, ab efectes.

Bolsí de Reus

CARRER MONTEROLS, NÚMERO 27

Cotisió á Barcelona á las 4 de la tarde del dia d' ahir.

Interior	65'25	Cubas del 86	73'
Orenses	13'30	Cubas del 90	61'25
S. Juan	'	Aduanas	96'50
Norts	54'70	Ob. 5 00 Almense	90'
Fransas	46'60	Id. 3 00 Fransa	44'12
Filipinas	79'	PARIS	
Exterior	61'35	Norts	GIROS
Paris	24'	Londres	31'45

Se reben órdres pera operacions de Bolsa. Compra y venta al contat de tota classe de valors cotisables de Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedes d' or de tots los països.

J. Marsans Roi
Representant en Reus: JOAQUIM SOCIATS
CARRER SANTA AGNA, 26. (Teléfono núm. 21)

Cotisió á Barcelona á las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	65'25	Aduanas	96'75
Exterior		Norts	53'65
Amortisable		Fransas	46'50
Cubas 1896	72'87	Orenses	13'20
Cubas 1890	61'12	Obs. 6 00 Fransa	87'75
Filipinas	79'	Id. 6 00	> 45'
Exterior Paris	61'45	Id. 3 00	>
Paris	24'	GIROS	

Ordres de Bolsa pera Barcelona Madrid y Paris.—Compra y venda al comptat de tota classe de valors. —Descompte de cupons.—Compra de monedes d' or y bitllets de tots los països.—Giros sobre Barcelona y Madrid.

Cambis corrents

en lo dia d' ahir donats per la Junta Sindical del Colegi de Corredors de Comers de la piazza de Reus.

CAMBIS EXTRANJERS

	Ops.	Diner	Paper
Londres 90 dias fetxa.		30'88	30'90
> 60 dias fetxa		31'15	31'25
> >			
Paris 90 dias fetxa	23'20	23'25	23'50
Paris vista			
Marsella 30 dias vista			

VALORS LOCALS	DINER	PAPER	OPERA.
ACCIONS	Ptas.	Ptas.	
Gas Reusense	625		
Industrial Férinya	575		
Banca de Reus de Descomptes y Prestams	650		
Manufacturera de Algodón	100	110	
Companyia Reusense de Tranvias			
Companyia Reusense de Tranvias privilegiadas de cinch per 100	200		

Anunci particular

CLASSES DE MÚSICA

TEORIA Y PRACTICA MODERNA

SOLFEIG, PIANO Y CANT

DOMICILI EN SA CASA PER LO PROFESSOR

DON ESTANISLAO MATEU

Arrabal Santa Anna, 64, Entressel.

Curs especial pera seixantetas.

APRENENT REPARTIDOR

Se necessita un en la Impremta d' aquest diari.

LLET PURA DE VACA

VACAS SU-SSAS

Hort de Pau Abelló

Se ven al carrer primer del Roser núm. 4.

ESCORIAS THOMAS.—Véguis l' anunci de la quarta plana. Dirla-se á casa Gambús, carrer de Vilà (Bou) 12. da.

Telégramas

AGITAR

Madrid 6.

S' insisteix en afirmar que el general Azcárraga reduirà á 50.000 homes lo cupo del exèrcit d' aquest any.

Ha represso á Madrid lo Sr. Silvela.

València.—Lo Sindicat dels gremis aproba en la reunió d' ahir las bases del manifest que s' dirigirà als contribuents.

En ell declara'l Sindicat que no es, ni preté significar res en política, ni fer oposició al govern, que respecta y obedeix als poders constitutius y sols ab la resistència passiva expressarà son desitj de no ferse solidari de la ruïna de la patria y s' mantindrà dintre de la legalitat, evitant cuestions d' ordre públic, y termina fent seu lo manifest de la Lliga de Defensa industrial y comercial de Barcelona.

Jerez.—Es possible que la huelga tinga un arreglo satisfactori.

Se diu que, en cas contrari, avuy se tancaran 74 bodegas.

—La «Gaceta» publica una Real ordre del ministeri d' Hisenda, en la que s' resol favorablement una instancia del Sr. Rius, comerciant de Barcelona, respecte de la franquicia arancelaria pera les mercancies procedents de Fernando Póo.

—Diuhen d' Alicant que á bordo de la goleta «Emilia» s' hi ha declarat un incendi.

Lo canoner «Hernán Cortés» prestà l' oportú auxili y logrà dominar l' incendi.

—Lo Sr. Sagasta se nega á parlar de política, per entendre que en les actuals circumstàncies la prudència aconsella observar la major reserva.

Pero parlaré ha, continuat, y de debò, en quent las Corts reanudin sus tasques.

—Allavors analisaré les actes del gabinet silvícola.

—L' Embaixador de Portugal a Espanya ha demanat al govern que dulcifiqui en lo possible las precaucions sanitaries que ha adoptat en la frontera.

—Lo general Sanchez Mira insisteix en dimitir del càrrec de president de la Direcció de Carrabiners.

—Lo «Liberal» concedeix importància á la entrevista que ahir celebraren los ministres de la Guerra y Gracia y Justicia y afegeix que en un dels proxims Consells s' ocuparà en l' assumptu de que tractaren abdós ministres.

Londres.—Lo corresponsal del «Daily Telegraph» a Newcastle, telegrafia á son periòdic que durant la nit del dimarts, los boers ocuparen una població que domina, completament, lo camí de Majuba.

Las tropas inglesas, en vista d' aquest moviment, han rebut órdes d' abandonar aquest punt, replegantse, corrents á lo llarg de la costa.

—Lo general Azcárraga ha dit aquest matí que no ocurrirà novetat en províncies y que l' ordre públic està garantit.

Oporto.—Ahir se registraren 4 invasions de pesta bubònica.

Al Hospital hi ha 38 malalts de pesta.

Paris 6.

Servey dels trens de viatjers

De Mora á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
4'19 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 7'54 m.
5'45 m.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe..... 7'01 m.
8'41 m.	tren mercancías cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe 12'31 t.
12'02 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe 1'53 t.
5'23 t.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 8'48 n.

De Reus á Mora

SORTIDA	ARRIBADA
7'01 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 9'49 m.
4'26 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe 3'14 t.
3'28 m.	tren de mercancías ab cotxes de 3. ^a classe 6'29 t.
7'03 n.	tren de id. ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe 10'06 n.
9'23 n.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe..... 10'31 n.

De Reus á Barcelona

SORTIDA	ARRIBADA
4'43 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe (1) 8'22 m.
4'43 m.	» » » 9'44 m.
7'09 m.	tren exprés ab cotxes de primera classe.... 9'21 m.
7'01 t.	tren de mercancías ab cotxes 2. ^a y 3. ^a classe 7'34 m.
4'59 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a 2. ^a y 3. ^a classe..... 5'08 t.
6'35 t.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a classe (2). 10'13 n.

De Barcelona á Reus

SORTIDA	ARRIBADA
5'25 m.	tren mixto ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe (3) 10'17 m.
9'51 m.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe 1'01 t.
11'15 m.	tren mercancías ab cotxes de 2. ^a y 3. ^a classe 6'35 t.
1'55 t.	tren correo ab cotxes de 1. ^a , 2. ^a y 3. ^a classe..... 5'34 t.
7'02 t.	tren exprés ab cotxes de 1. ^a classe..... 9'45 n.

Reus 1 de Juliol de 1899.

(1) Trasport à Sant Vicenç.

(2) Idem á Roda y Sant Vicenç.

(3) Idem á Sant Vicenç y Roda.

Llibre important

CARTILLA RÚSTICA

PREUS DELS PLANTADORS

Aquest llibre, conforme lo seu nom indica, es de gran interès actualment á tots los pagesos y propietaris de vinyas, tota vegada que en ell á més de donar-se compte dels importants temes que foren objecte de discussió en lo congrés que se celebrá en Sant Sadurní de Noya, s'hi troben esplícadas ab claretat totes aquelles operacions y cuidados que indispensablement requereix lo cultiu del nou cep american entre altres: multiplicació y plantació de la nova vinya; empelt; poda, y alseda dels ceps y manera de cuidarlos; verdader modo de espampolar y de abonar y femar las vinyas, etc., etc.; seguit d'altres no menos importants datos molt dignes de tenirse en compte sobre la manera de conduir la verema, modo d'obtenir bons vins negres, blanxs y rosats, y cuidados de que deuen ser objecte los cellers; segons instruccions que al objecte donan los més pràctichs e inteligents viticultors d'Espanya y França; tot ab lo fi d'obtenir lo millor rendiment possible del vi, pera que puga compensar los costosos sacrificis que requereix la plantació de la nova vinya.

Forma aquest llibre un volum en octau de més de 400 páginas en bon paper y clara impresió, enquadernat á la holandesa y's ven en aquesta Imprenta, al preu de UNA PESETA.

PERA ADOB DE TOTAS LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

LO COMBINAT EMPLEO DE LAS

ESCORIAS THOMAS

i SALES DE STASSFURT

COM ADOB FOSFATAT

GARANTIZADAS PURAS

SOLUBLES AL CITRAT

SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA

SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA,

KAINITA, ETC.

balx garantia del Sindicat de ventes de STASSFURT.

NITRAT DE SOSA

ADOB AZOAT

DE GRADUACIO GARANTIDA DE 15 1/2 A 16 0/0 AZOAT Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Ferrocarril econòmic de Reus á Salou

que servey de trens que regirà desde l' 2 d' Octubre de 1899.

Sortides de Reus.—4'10, 9'00 matí, 2'32, 5'43 tarda.

Sortidas de Salou.—4'56, 10'49 matí, tarda 5'10 y 7'25 nit, les 6'00 hores el à mesquida.

Tranvia de vapor.—Sortides de la estació: 11'20 y 7'50 nit.—Sortidas del Arrabal: 8'45 matí y 2'15 t. Reus 26 de Septembre 1899.

OBRA NOVA

Fills ilustres de Reus

Francisco Gras y Elias

3 pessetas exemplar.—Se ven en aquesta Imprenta.

Publicacions regionalistas que se reben en aquesta Redacció.

«La Renaixensa», diari de Catalunya, «La Veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya, «L'Art del Pagés», quinzenari, «L'Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatre Regional», setmanari de Barcelona.—«La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich.—«La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes.—«L'Olot», setmanari de Catalunya, de l'ot.—«Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadés.—«Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona.—«La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers.—«El Vendrellense», setmanari de Cata...nya, del Vendrell.—«La Revista Gallega», setmanari de la Corunya (Galicia).—«Euskalduna», «Euskazale», setmanaris de Bilbao (Bizkaia).—«El Eco del Guadalupe», setmanari de Alcañiz (Aragó).